

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: H. H. N., narozený dne X,
státní příslušnost: X,
naposledy známým pobytem na adrese:
X,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 24. 1. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2022, č. j.
OAM-946/ZA-ZA11-HA13-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce dne 21. 10. 2022 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Svou žádost odůvodnil tím, že chce v ČR zůstat, neboť zde má rodinu. V své zemi původu, tj. Vietnamu, nemá nikoho blízkého. Chce najít způsob jak získat pobytové

oprávnění za účelem sloučení se svou ženou a jejími dětmi.

2. Žalovaný neudělil mezinárodní ochranu žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Po provedeném správním řízení nedospěl žalovaný správní orgán k závěru, že by žalobce mohl ve své vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z důvodů uvedených zákonem o azylu, tzn., že žádné azylově relevantní potíže žalobce neuvedl. O mezinárodní ochranu žalobce požádal z důvodu legalizace svého pobytu na území ČR, neboť zde pozbyl pobytové povolení. V ČR byl dále žalobce trestně stíhán a byl mu uložen podmíněný trest. V ČR hodlá zůstat se svou manželkou a dětmi, přičemž chce získat pobytové povolení za účelem jejich sloučení. Ve Vietnamu nemá žádné zázemí ani nikoho blízkého. Žalovaný konstatuje, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území ČR. Žalobce uvedl, že v ČR disponoval pobytem za účelem podnikání, o které přišel. Podle žalovaného tak uvedené skutečnosti svědčí o tom, že po ztrátě pobytového povolení se žalobce podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany jednoznačně snažil na území ČR i nadále setrvat a tím si zde legalizovat svůj další pobyt. Jsou-li u žalobce dány rodinné důvody, je potřeba vzniklou situaci řešit podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů, který je k úpravě pobytu cizinců na českém státním území primárně určen. Žalovaný dále konstatoval, že případné ekonomické potíže v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je ČR vázána, není tedy ani důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická situace a opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byly skrytě namířeny proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině, zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu. Žádné takové okolnosti však v případě žalobce žalovaným zjištěny nebyly.
3. Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou, v níž nesouhlasil se závěrem žalovaného. Žalobce namítl následující: pokud by se měl vrátit zpět do země původu, má obavy, že by se už nedokázal ve Vietnamu začlenit do komunistické společnosti, neboť v demokratické České republice žije již řadu let. Především se obává, že v případě návratu by se na něj mohly zaměřit vietnamské státní orgány, a mohl by začít být pronásledován pro podezření, že po tak dlouhé době života v Evropě se vrací do komunistického Vietnamu s pro tento stát škodlivými, režimu nehodícími se myšlenkami a nebezpečnými názory, v krajním případě začít být obviňován např. ze špionáže či velezrady. Žalobce má rovněž důvodnou obavu, že po návratu do Vietnamu si nebude moci sehnat zaměstnání, jelikož bude vyloučen ze společnosti a potenciální zaměstnavatelé se budou žalobci zdráhat nabídnout mu práci z důvodu, že emigroval na území Evropské unie. Taková skutečnost by žalobce uvrhla do velice tíživé životní situace, protože ve Vietnamu již nemá vůbec žádné zázemí, majetek ani příbuzné. Naopak v ČR žije takřka celá jeho rodina, která je na žalobci a jeho příjmech do velké míry závislá. Žalobce zde má manželku, rovněž občanku Vietnamu, se třemi manželčinými dětmi, o které se žalobce stará a pečuje, ačkoliv není jejich biologickým otcem. Dále má žalobce v ČR také matku a dvě sestry. Všichni výše uvedení rodinní příslušníci zde žijí s řádnými doklady a legálně. Žalobce se dále obává, že odloučení od celé jeho rodiny po případném návratu do Vietnamu by mu působilo nemalé psychické problémy. Je dále podle žalobce nepochybné, že mu návrat do vlasti způsobí finanční nesnáze, v jejichž důsledku bude uvržen do kritické životní situace nejen žalobce, ale taktéž členové jeho rodiny na něm závislí. Závěrem žalobce dodává, že by se chtěl co

nejvíce věnovat své rodině a ačkoliv má v ČR bohužel trestnou minulost, které upřímně lituje, chtěl by se začlenit do zdejší společnosti a být jí co nejvíce prospěšný. Žalobce dává na vědomí, že se poučil ze svých předchozích pochybení a že se nadále hodlá chovat pouze v souladu s právním řádem ČR. Podle žalobce tudíž žalovaný špatně posoudil jeho životní situaci a nesprávně rozhodl o žalobcově žádosti.

4. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný sdělil následující: žalovaný správní orgán s žalobními námitkami nesouhlasí, neboť nedokládají toliko obecně namítaná porušení zákonných ustanovení. Při rozhodování žalovaný vzal v úvahu žalobcem uvedené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům pro vydání rozhodnutí a má za to, že přijaté řešení odpovídá okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. V průběhu řízení žalovaný postupoval v souladu s právními normami, jimiž je pro případ správního řízení ve věci rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Důvody k udělení mezinárodní ochrany formou azylu podle ustanovení § 12 písm. a), § 12 písm. b), § 13 ani § 14 zákona o azylu v případě žalobce shledány nebyly. Stejně tak absentují důvody k udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a a § 14b zákona o azylu. V podrobnostech žalovaný odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a správní spis. Žalovaný konstatoval, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území ČR. Hlavním důvodem zahájení správního řízení ve věci mezinárodní ochrany žalobce je tedy snaha o setrvání na českém státním území a legalizace jeho pobytu v ČR, neboť v jeho věci bylo vydáno rozhodnutí o žalobcově správním vyhoštění.
5. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Kontext žalobcovy žádosti pak významně dotváří následující: přirozenou reakcí člověka prchajícího před specifickým druhem nebezpečí je úsilí takto ohroženého jedince domoci se jistého útočiště, jakmile se ocitne mimo dosah této k úniku stimulující hrozby. Členské státy Evropské unie ve shodě sdílí lidskoprávní étos, který artikuluje Listina základních práv EU coby součást unijního primárního práva. Hledá-li tedy občan třetího státu ochranu před formami útlaču podle zákona o azylu, má tak učinit bezprostředně po vstupu na území prvního členského státu EU, a to žádostí o mezinárodní ochranu adresovanou jeho správnímu orgánu. Jinak zavdává příčinu k seriózním úvahám stran jiných motivů k podání dotčené žádosti, než jsou ty motivy, jež kvituje pododvětví azylového práva. Jak žalobce vypověděl v azylovém správním řízení, vycestoval z Vietnamu roku 2005, kdy vstoupil na území ČR. V ČR žalobce o azyl požádal až o 17 let později, a to až po svém zajištění za účelem správního vyhoštění. Již tyto základní souvislosti plynoucí ze spisového materiálu podporují tezi o účelovosti žalobcovy azylové žádosti. Přesněji o snaze žalobce legalizovat si na území ČR pobyt mimořádným právním nástrojem, a to „pět minut po dvanácté“.
7. Žalovaný napadené rozhodnutí opřel mimo jiné o dokument s názvem „Vietnam. Informace OAMP, 14. června 2022. Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv“. Z tohoto dokumentu vyplývá problém s repatriací pouze u těch občanů Vietnamu, „kteří byli odsouzeni v souvislosti s přestupkem proti národní bezpečnosti, případně těch, kteří vyjadřují kritiku vůči

vládě“. Do této kategorie ovšem žalobce nespadá. Ani to ostatně netvrdí. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 26. 10. 2022 naopak sdělil, že je bez politického přesvědčení ani nepřísluší k žádnému politickému subjektu.

8. Soud v daném případě shledal, že napadené rozhodnutí je dostatečně přezkoumatelné a odůvodněné i ve vztahu k možnosti udělení humanitárního azylu, resp. doplňkové ochrany. Na udělení tohoto typu humanitárního azylu není právní nárok, je to institut zcela výjimečný a zákonnou podmínkou jsou důvody zvláštního zřetele hodné. Za ty nelze považovat situaci, že žalobce je ženatý a jeho manželka má z předchozího vztahu potomky. Jedná se o situaci, kterou je třeba řešit podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.
9. Nelze akceptovat postup žadatele, který se domáhá humanitárního azylu poté, co v ČR pobýval mnoho let, dopouštěl se zde trestné činnosti, za kterou byl odsouzen, a nakonec o pobytové oprávnění přišel. Toto nesvědčí o dostatečné integraci do české společnosti. Legalizace pobytu nemůže být důvodem zvláštního zřetele hodným.
10. Stejná argumentace platí i ohledně možnosti udělení doplňkové ochrany podle zákona o azylu. Nelze se domáhat udělení doplňkové ochrany z toho důvodu, že žadatel má zde rodinu a současně se připravil o pobytové oprávnění. Zvláště, když žadateli příbuzní doplňkovou ochranu nepožívají. K těmto účelům není doplňková ochrana určena.
11. Žalobcově argumentaci rodinnými vazbami nesvědčí ani změny a jistý nesoulad v žalobcových tvrzeních. V zaprotokolovaném pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 26. 10. 2022 žalobce reagoval na otázku: „Čím se zde živíte?“ žalobce odpověděl: „Má žena má obchod s potravinami a nehtové studio. Ona vše provozuje a já jí v tom jen pomáhám.“ V žalobě však žalobce doslova tvrdí závislost členů své rodiny na své osobě, a to i v oblasti příjmů.
12. K naznačené argumentaci ohledně tvrzených či naznačených komparativně horších socioekonomických poměrů Vietnamu soud nejprve předloží drobný historický exkurz: současné azylové právo se v západních právních kulturách vyvinulo na základě úsilí poučit se z lekce 20. století. Tehdy i velká část zemí civilizačního západu, včetně české, prošla bolestivou zkušeností s rozmanitými formami centralizovaného útlaču. Tyto formy vždy spojovalo jedno: státem organizovaná perzekuce obyvatelstva. Ta probíhala nejčastěji buď na základě kritéria původu (např. etnického či rasového), nebo přesvědčení (zpravidla politického, potažmo náboženského). Memento na tomto právním poli ztělesňoval a ztělesňuje především tragický osud Židů pod hrůzovládou nacismu, dále též disidentů v prostoru někdejšího sovětského bloku. Aby se obětem tohoto zjevného bezpráví alespoň trochu zmírnilo jejich utrpení, vyvinul se institucionálně propracovaný systém hostitelské ochrany jinými (ve smyslu svobodnějšími) státy. Zde leží těžiště azylového práva doposud (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 51/2021-49 ze dne 30. 11. 2021).
13. Optikou výše řečeného socioekonomická argumentace na poli azylového práva nemůže uspět. A uspět nemůže ani v dalším ohledu. Rozsudek musí totiž vždy obstát rovněž v obecné rovině, tzn. zde jak z pohledu sporů na poli azylového práva příbuzného druhu, tak stran intencí českého cizineckého práva coby celku. Pakliže by soud přímo přijal argumentaci ve smyslu, že cizinci i při prokázaném nelegálním pobytu náleží v ČR mezinárodní ochrana za předpokladu, že státní sociální systém či pracovní trh v jeho vlasti není na české či většinové evropské úrovni, potom by také nepřímou přiznal azylové

právo prakticky všem nelegálně pobývajícím občanům třetích států, s výjimkou cizinců příslušících k hospodářsky zcela nejrozvinutějším státům mimoevropského světa. Toto právo by jim přitom přiznal, aniž by ve své vlasti (alespoň potenciálně) čelili hrozbě pronásledování, resp. vážné újmy. De facto by mezinárodní ochranu proměnil ve formu univerzálně nárokovatelné „sociální dávky“. Tímto „rozšafným“ výkladovým přístupem by se soud od ustálené podoby azylového práva vzdálil do té míry, že by jej učinil zcela zbytným, což v žádné perspektivě nelze označit za úmysl zákonodárcův.

14. Ohledně žalobcovy argumentace vlastním psychickým zdravím soud dodává, že mu žalobce doposud nepředložil odborné zprávy podporující toto tvrzení.
15. Závěrem soud citačně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 5 Azs 37/2003-46 ze dne 22. 1. 2004: *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“* Nebo na rozsudek NSS č. j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na složitost mechanismů, které tento upravuje.“*
16. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 8. března 2023

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně